

MELLÉKLET: Az Agrár-ökológiai Program választható gyakorlatainak és követelményeinek listája

Általános követelmények:

- Alapelvárás minden AÖP támogatást igénybe vevő gazdálkodótól a Gazdálkodási Napló vezetése és elektronikus beküldése.
- A mezőgazdasági üzemen belül minden tényleges hasznosítási módra (szántó, állandó gyeperület, ültetvény) vonatkozóan legalább 2 pont értékű előírást kell választani a meghatározott mezőgazdasági jó gyakorlatok közül.
- Amennyiben az üzem szántóterületeinek, illetve nem Natura 2000 gyeperületeinek nagysága nem éri el az 5 ha-t, ültetvény esetében pedig az 1 ha-t, adott hasznosítási módra nem kötelező előírást vállalni, az érintett területre azonban kifizetés nem jár; csak abban az esetben, ha ezekre a küszöbérték alatti területekre mégis választ előírást a gazdálkodó.*

Hasznosítási mód	Választható jó gyakorlatok	Pont	Hozzájárulás a környezeti célkitűzésekhez
Szántó	Nyári, őszi betakarítású kultúrák után, amennyiben nem őszi vetésű kultúra következik, talajtakarás biztosítása takarónövényekkel, vagy a tarló fennhagyásával annak kultúrállapotban tartása mellett a következő évi tavaszi kultúra előkészítő munkálatainak megkezdéséig, de legalább február 28-ig.	1	A gyakorlat a fedett talajfelszín minél hosszabb ideig történő biztosításával növeli a talajok szénmegkötő képességét, a talajtakarás pedig megvédi a talajokat az erózió káros hatásaitól, illetve segít megőrizni a talaj nedvességtartalmát.
	Terménydiverzifikációra vonatkozó követelmények szántóföldi növénytermesztés esetén: a) 10 hektár vagy az alatti szántóterületen gazdálkodóknak adott évben a szántóterületeken legalább két különböző növénykultúrát kell termeszteni, két kultúra esetén a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 80%-át foglalhatja el; b) 10 hektár feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább három féle növénykultúrát kell termeszteni, három növény esetén a legnagyobb területen	1	A gyakorlat a megfelelően diverz, eltérő igényű kultúrákból álló vetésszerkezet kialakításával hozzájárul a talajzsarolás csökkentéséhez és a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, valamint a peszticidhasználat csökkentéséhez. Továbbá hozzájárul a mezőgazdasághoz kapcsolódó biodiverzitás védelméhez is azáltal, hogy változatos táplálkozó- és élőhelyet biztosít számos vadon élő állatfaj számára.

	<p>termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át;</p> <p>c) 30 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább négy féle növénykultúrát kell termesztetni, négy növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell hogy érje az 1 ha-t.</p> <p>d) 300 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább öt féle növénykultúrát kell termesztetni, öt növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell hogy érje az 1 ha-t.</p> <p>e) 1000 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább hat féle növénykultúrát kell termesztetni, hat növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell hogy érje az 1 ha-t.</p>		
	Szántóterületek 10%-ának megfelelő, a HMKÁ 8 előírás alapján védett táji elemek;	2	A gyakorlat hozzájárul a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és

	<p>mezővédő erdősávok, fasorok; táblaszegélyek (az AKG „táblaszegély” előírással történő esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy egyazon elem csak egyik jogcímben számolható el), erózióvédelmi sávok; szántóföldi művelés alatt nem álló vízvédelmi sávok; teraszok, erózióvédelmi létesítmények; MePAR-ban rögzített vizes élőhely; parlagon hagyott földterület (a pihentetés időszaka alatt gondoskodni kell a talaj takarásáról növényborítottsággal vagy a tarlómaradványok fennhagyásával; az AKG „zöld ugar” előírással történő esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy egyazon tábla csak egyik jogcímben számolható el); ökológiai jelentőségű másodvetés növényvédő szer használata nélkül; nitrogénmegkötő növényekkel bevetett terület növényvédő szer használata nélkül; vagy ezek kombinációjának fenntartása.</p> <p>Ezen vállalás keretében a növényvédő szer használata nélkül termesztett ökológiai jelentőségű másodvetés és nitrogénmegkötő növényekkel bevetett területek együttes aránya nem haladhatja meg a szántóterületek 5 %-át.</p>		<p>tájelemek fenntartásához, sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segít a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Továbbá a parlagon hagyott területek, vizes élőhelyek elősegítik a szénmegkötést, míg a mezővédő erdősávok, fasorok, illetve táblaszegélyek és erózióvédelmi sávok a talajok erózió elleni védelmét szolgálják.</p>
	<p>Amennyiben a mezőgazdasági üzemen belül a szántóterületek össz nagysága meghaladja az 50 ha-t, a szántóföldi művelésben tartott táblák maximális mérete nem haladhatja meg a 30 hektárt. Az AKG „önkéntes táblaméret korlátozás” előírással történő esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy az az ügyfél, aki AKG-ban választotta ezt az előírást, az AÖP-ben nem választhatja.</p>	1	<p>A gyakorlat hozzájárul a mozaikos tájszerkezet kialakulásához, mely kedvező hatással van a mezőgazdasági élőhelyek biodiverzitására, illetve a táji struktúra diverzitására.</p>
	<p>A növényvédelem során az engedélyokirat alapján méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos besorolású növényvédőszerek használata tilos. A fel nem használható szerek rendszeresen frissített listáját az IH teszi közzé tájékoztató jelleggel.</p>	1	<p>A gyakorlat kedvező hatással van a beporzó rovarokra.</p>
	<p>Karbamid műtrágya azonnali bedolgozása, illetve folyékony karbamid esetén</p>	1	<p>A karbamid esetében azonnali bedolgozással, illetve folyékony</p>

	inhibitor alkalmazása a kijuttatás során.		karbamid esetén inhibitoros műtrágya alkalmazásával jelentős kibocsátás csökkentést lehet elérni, ami hozzájárul az ammónia-emisszió csökkentéséhez.
	A szántóterületek legalább 50 %-án mikrobiológiai készítmények alkalmazása vetés előtt, illetve vetéssel egy menetben kijuttatva és a talajba dolgozva, illetve szármaradványokra kijuttatva, majd azokat a talajba keverve.	2	A gyakorlat elősegíti a talajok szervesanyag-készletének helyreállítását, valamint a talajpotenciál és a talaj-biodiverzitás javítását, ezáltal hozzájárul a tápanyagveszteség csökkentéséhez és a talajok vízvisszatartó képességének javításához. Az egészségesebb talaj pedig hozzájárul a műtrágya- és a növényvédőszer-használat csökkentéséhez.
	A szántóterületek legalább 50 %-án talajkondicionáló, növénykondicionáló vagy N-megkötő készítmények alkalmazása.	1	A gyakorlat elősegíti a talajok szervesanyag-készletének helyreállítását, valamint a talajpotenciál és a talaj biodiverzitás javítását, ezáltal hozzájárul a tápanyagveszteség csökkentéséhez és a talajok vízvisszatartó képességének javításához. Az egészségesebb talaj pedig hozzájárul a műtrágya- és a növényvédőszer-használat csökkentéséhez. A talajkondicionálók elsősorban a kedvező talajállapot, a megfelelő humusztartalom és átlevégőzőttség kialakulását segítik. A N-megkötést segítő készítmények pedig hozzájárulnak az ammónia-emisszió csökkentéséhez.
	Forgatás nélküli művelésmód (minimum művelés, zero-till, direktvetés) alkalmazása a művelésbe vont szántóterület legalább 50%-án szűkített növényvédőszer hatóanyag használat mellett. Az alkalmazható növényvédőszeres rendszeresen frissített listáját az IH teszi közzé.	2	A gyakorlat hozzájárul a talajok szénkészletének megőrzéséhez, ezáltal a szántóterületek ÜHG emissziójának csökkentéséhez, valamint a talajszerkezet romlásának megállításához, illetve visszafordításához, továbbá a humusztartalom javításához, a vízmegtartóképesség fokozásához. A növényvédőszer-használat korlátozása ellentételezi a forgatás nélküli gyakorlatból a gyomnövények visszaszorítása miatti esetlegesen megnövekedett növényvédőszer-használatot.

Gyep	A gyepterületek megőrzése tábla szinten az előző évi állandó gyepterületekhez viszonyítva. A gyepek feltörése, szántása tilos. – Kizárólag nem Natura 2000 gyepterületeken választható	1	A gyepterületek tábla szintű megőrzése egyszerre fokozza a mezőgazdasági területek szénmegkötését, illetve járul hozzá a biodiverzitás megőrzéséhez tekintettel arra, hogy a magyarországi gyepek jelentős része extenzív művelés alatt áll.
	Pásztoroló vagy szakaszos legeltetés folytatása a gyepterület legalább 50 %-án legeltetési terv készítése mellett. Egy szakasz legeltetése ne haladja meg a 12 napot. - Minden gyepterületen választható.	2	A pásztorló vagy szakaszos legeltetés a különböző legelőterületek használatának váltakoztatásával nagymértékben befolyásolja a terület tápanyagforgalmát, ezen keresztül a gyeplet alkotó növényzet összetételét és az éves fűhozamot, hozzájárulva így a gyeptípushoz megfelelő biodiverzitás kialakulásához és védelméhez. A szabályozott legeltetés továbbá hozzájárulhat egyes természetvédelmi szempontból fontos növény- és állatfajok védelméhez, illetve egyes nem kívánatos fajok visszaszorításához.
	A gyepek legalább évi egyszeri kaszálása. - Kizárólag nem Natura 2000 gyepterületeken választható.	1	A gyepek kaszálással történő hasznosítása hozzájárul a megfelelő fajösszetétel kialakulásához és nemkívánatos fajok visszaszorításához.
	Kizárólag alternáló kasza használata. - Minden gyepterületen választható.	2	Az alternáló kasza használata során a fű a kaszálás során egyszerűen eldőli, a kaszálás síkja felett nem sérülnek az élőlények, a vágásminőség ugyanakkor jó, a fű gyorsabban sarjad. Az alternáló kaszák használata karbantartási igénye miatt nem elterjedt, használatának ösztönzése indokolt.
	Bálacsomagolás fóliával tilos. – Minden gyepterületen választható.	1	A bálacsomagolás mellőzése hozzájárul a műanyag hulladék csökkentéséhez, továbbá elősegíti, hogy az esetlegesen a kaszálék közé szorult kisebb állatok elmenekülhessenek.
Ültetvényeken – beleértve a fás szárú energetikai ültetvényeket is	Mikroöntözési technológiák alkalmazása az ültetvényterület legalább 50 %-án	2	A gyakorlat hozzájárul a vízkészletek fenntartható használatához.
	A növényvédelem során az engedélyokirat alapján a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos besorolású növényvédőszer használata tilos. A fel nem használható szerek	1	A gyakorlat kedvező hatással van a beporzó rovarokra.

	rendszeresen frissített listáját az IH teszi közzé tájékoztató jelleggel.		
	Engedélyezett biológiai ágensek alkalmazása az ültetvényterület legalább 50%-án.	2	A gyakorlat hozzájárul a kémiai növényvédőszer használatának csökkentéséhez a nem ökológiai művelés alatt álló ültetvényterületeken is.
	Az ültetvényterület legalább 50 %-án mikrobiológiai készítmények alkalmazása talajoltásként, illetve állománykezelésként.	2	A gyakorlat elősegíti a talajok szervesanyag-készletének helyreállítását, valamint a talajpotenciál és a talaj-biodiverzitás javítását, ezáltal hozzájárul a tápanyagveszteség csökkentéséhez és a talajok vízvisszatartó képességének javításához. Az egészségesebb talaj pedig hozzájárul a műtrágya- és a növényvédőszer-használat csökkentéséhez.
	Az ültetvényterület legalább 50 %-án talajkondicionáló vagy növénykondicionáló készítmények alkalmazása.	1	A gyakorlat elősegíti a talajok szervesanyag-készletének helyreállítását, valamint a talajpotenciál és a talaj-biodiverzitás javítását, ezáltal hozzájárul a tápanyagveszteség csökkentéséhez és a talajok vízvisszatartó képességének javításához. Az egészségesebb talaj pedig hozzájárul a műtrágya- és a növényvédőszer-használat csökkentéséhez. A talajkondicionálók elsősorban a kedvező talajállapot, a megfelelő humusztartalom és átlevégőzőtség kialakulását segítik. A N-megkötést segítő készítmények pedig hozzájárulnak az ammónia-emisszió csökkentéséhez.
	Ültetvények talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével.	1	A talajtakarás megvédi a talajokat az erózió káros hatásaitól, illetve segít megőrizni a talaj nedvességtartalmát.
	Ültetvények talajtakarása évelő kultúrák fenntartásával vagy gyepesítéssel.	2	A gyakorlat a fedett talajfelszín minél hosszabb ideig történő biztosításával növeli a talajok szénmegkötő képességét, a talajtakarás pedig megvédi a talajokat az erózió káros hatásaitól, illetve segít megőrizni a talaj

			nedvességtartalmát.
	Karbamid műtrágya azonnali bedolgozása, illetve folyékony karbamid esetén inhibitor alkalmazása a kijuttatás során.	1	A karbamid esetében azonnali bedolgozással, illetve folyékony karbamid esetén inhibitoros műtrágya alkalmazásával jelentős kibocsátás csökkentést lehet elérni, ami hozzájárul az ammónia-emisszió csökkentéséhez.

*A Natura 2000 gyepterületek esetében a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet fogalmaz meg kötelező jellegű előírásokat, amelyekre az SPR 72. cikke alapján kompenzációs támogatás igényelhető. Tekintettel arra, hogy az ott megfogalmazott előírások a nem Natura 2000 gyepterületek esetében is kívánatosak lehetnek, azokat elérhetővé kívánjuk tenni az AÖP választható jó gyakorlatai között is azzal a kitétellel, hogy ezen előírások Natura 2000 területeken nem választhatóak az AÖP keretében. A Natura 2000 gyepterületeket kötelező hasznosítási előírásaik miatt nem számoljuk be az AÖP teljes gazdasági koncepciójába – hasonlóan az 5, illetve 1 ha-os méretkorlát alatti területekhez –, az érintett területekre kifizetés azonban csak abban az esetben jár, ha ott a derogáció ellenére mégis választanak a számukra elérhető jó gyakorlatok közül.